

Verslag extra openbare raadsbrede commissievergadering van 3 april 2018

Aanvang 19.30 uur
Plaats raadzaal gemeentehuis te Heerde
Aanwezig de voorzitter: Mr. G.J. de Graaf
de leden:
CU-SGP: J. Tuinman, B.J. van der Linde, G. van der Rhee, H. Sellies
CDA: J. Grotenhuis-van der Horst, J. Kampherbeek, H.J. Mateman,
S.J.L. Nienhuis
VVD: B.D. Volkers, G.J. Hardam-Postma
GBP: W. de Weerd, H. Dijkslag, J.W.J. van Ommen
PvdA: B. Horst, G. Vijge
D66/GL: S.I. van Amerongen, D.J. Landman-Kok
het college: de wethouders J. Berkhoff, G.J. van Dijk en W. Meijer
de griffie: B. Espeldoorn-Bloemendal, M. van der Veer
verder aanwezig: gemeentesecretaris B. van Zuthem

5

Algemeen

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur, heet iedereen hartelijk welkom en bedankt de raadsleden dat het college het eerste uur van deze inwerkavond mag benutten voor een toelichting op de financiële situatie over het jaar 2017. Het college werd de maandag voor de verkiezingen op de hoogte gesteld dat er, in vergelijking met de Najaarsnota, een behoorlijke extra overschrijding van het budget was gerealiseerd; ongeveer een verdubbeling van het tekort. Het was de vraag wat het college daarmee moest doen, 2 dagen voor de verkiezingen. Het zou ons niet in dank worden afgenomen als we dit bericht over de verkiezingen heen tilden en daarom hebben we met spoed de fractievoorzitters bijeen geroepen en hen een toelichting gegeven op de extra overschrijdingen van het jaar 2017. Na afloop van de toelichting ontstond de discussie wat we hiermee moesten doen. Het was niet geheim, omdat de fractievoorzitters hun mede-fractiegenoten hiervan in kennis zouden moeten kunnen stellen. Er is wel afgesproken dat er prudent met de informatie om zou worden gegaan en er, vlak voor de verkiezingen, niet veel ophef over zou worden gemaakt. Dat is ook niet gebeurd. Zeer veel dank voor het nakomen van die afspraak. De dag na de verkiezingen is de zaak wel naar buiten gekomen. Het leek het college verstandig om vanavond aan de voltallige gemeenteraad uitleg te geven over het ontstane extra tekort. Het is een eigenaardig begin van de raadsperiode, maar het is niet anders. Het college wil dit niet ontlopen. De wethouder van financiën zal een toelichting geven over het extra opgelopen tekort.

De heer De Weerd: Hoe is de procedure? Mogen we reageren op wat er wordt gezegd? Voorzitter: We gaan vanavond niet debatteren, omdat de tijd daarvoor tekort is. Het debat komt op het moment dat de eindcijfers van de jaarrekening op tafel liggen. Dat komt nog een keer terug naar B&W, waarna de accountant er nog naar moet kijken. Daarna worden de cijfers gepresenteerd aan de gemeenteraad en kan er over het eindresultaat worden gedebatteerd. De wethouder geeft vanavond een toelichting en daarna krijgt u de gelegenheid vragen te stellen.

2. Melding van insprekers bij agendapunten en vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Adviezen/bespreken

Jaarrekening 2017

5 Wethouder Meijer: Het college is gelukkig om op dit moment zaken met u te kunnen delen. Het is goed om bij een aantal posten context te bieden. De maandagavond voor de verkiezingen heeft het college de fractievoorzitters geïnformeerd. Toen het in de openbaarheid kwam, leek het ons goed om alle leden van de raad dezelfde informatie te geven. De fractievoorzitters hebben al eerder informatie gehad, maar ook de auditleden hebben het afgelopen jaar op verschillende momenten intensief met het college door de financiën heen gelopen, vaak met nadere toelichting van de
10 ambtelijke dienst. Ik wil wat vertellen over het jaar 2017; Voorjaarsnota, Zomernota, Najaarsnota en jaarrekening, wat de belangrijkste afwijkingen zijn en toelichten of die een meerjarig effect hebben, of dat het incidenteel bij het jaar 2017 hoort. Graag wil ik wat context bieden aan een aantal zaken, die zich het afgelopen jaar hebben ontwikkeld. Het is een bijzonder tijdstip. Normaliter zijn er rond deze tijd een paar ruwe A4'tjes beschikbaar en wordt er ambtelijk nog druk gestudeerd op de jaarrekening met bijlagen. Er wordt hard gewerkt om het document compleet te maken. 17
15 april zal dit besproken worden in het college. Vervolgens gaat het naar de interne controle, naar de accountant, komt het weer terug in het college, gaat het naar de audit en komt het uiteindelijk op 2 juli als versie 6 in de raad. Ik kan me voorstellen dat het voor u ongemakkelijk voelt, omdat we normaal gesproken op basis van een stuk met elkaar in gesprek gaan en u zich heeft kunnen
20 voorbereiden. Dat het nu zo gaat, heeft te maken met het proces waarin we nu zitten. Afgelopen dinsdag hebben we met de media gesproken over de uitkomst van de jaarrekening. Vorig jaar overhandigden we eerst de jaarrekening en hadden we een toelichting voor de media. Nu hadden we een los A4'tje met wat toelichting.

25 Uitleg dia Analyse tekort jaarrekening 2017

Na vaststelling van de begroting zijn er 2 momenten waarop we tussentijds de thermometer in de financiën stoppen; de Voorjaarsnota en de Najaarsnota. Rond de Voorjaarsnota hebben we vastgesteld dat er een aardige afwijking zat van €326.000,=, vooral veroorzaakt door het Sociaal Domein en de lagere rijksmiddelen. In hetzelfde raadsvoorstel hebben we aangegeven dat we
30 daarnaast risico's lopen van ca. €1 mln. Daarvan is € 0,8 mln. Sociaal Domein en daarnaast ICT, inkoop en rechtsbescherming. Die forse risico's waren aanleiding een midzomeranalyse uit te voeren. Dat hadden we het jaar daarvoor niet gedaan. Die midzomeranalyse, met als peildatum 1 juli, toonde aan dat de uitgaven in het Sociaal Domein in rap tempo stegen. De prognose bedroeg een tekort van € 1 mln. op Jeugd, €350.000,= op Inkomen en €200.000,= op WMO. Dat is uitvoerig
35 in de audit en raadscommissie besproken. Ook werden we in de midzomeranalyse gewezen op het risico van inhuur van personeel als gevolg van veel langdurig ziekteverzuim. Nieuw was dat op dat moment bekend was geworden dat het Rijk de hoge jeugdkosten ging compenseren via de t-2 systematiek. Zo is bekend geworden dat de gemeente Heerde voor 2018 €2,1 mln. extra middelen van het Rijk zou krijgen. De conclusie uit de midzomeranalyse was dat het geraamde negatieve
40 resultaat fors was en een gevolg van niet-beïnvloedbare kosten Jeugd, maar dat het tekort geen probleem was, omdat het Rijk via t-2 deze meerkosten in 2019 zal compenseren. De Najaarsnota, met als peildatum 1 september, gaf een tekort van ruim €1,5 mln. Dat was een nieuwe bevestiging dat er een fors tekort van €1,4 mln. in het Sociaal Domein was. We hadden als doorkijkje dat er in 2019 een compensatie van €2,1 mln. zou komen. Wel zijn er waarschuwingen gegeven omtrent
45 inhuurkosten personeel en het openstaande bedrag aan nog te ontvangen rijksvergoeding Voogdij 18+ van €300.000,=, omdat onduidelijk was of dit bedrag, na invoering van de nieuwe methodiek, nog van het Rijk zou worden ontvangen.

50 Wethouder Meijer loopt de posten langs zoals die zijn opgenomen in het overzicht dat ook aan de raadsleden is uitgedeeld en geeft daarbij aan wat wel en wat geen structureel effect heeft, wat terug zal komen in de Voorjaarsnota van 2018 en wat bij het oude jaar hoort:

Aan de Najaarsnota wordt een aantal posten toegevoegd:

55 Bestuur €83.000,= -/-

Deze overschrijding bevat 3 componenten; een verplichte pensioenvoorziening voor wethouders, extra personeelskosten voor de griffie, het afscheid van de burgemeester en wat representatiekosten van het college. Deels heeft dit een structureel karakter, zoals de griffiekosten en deels zijn dit incidentele kosten.

5

Rijksvergoeding voogdij 18+ €300.000 -/-

10 Dat is de niet ontvangen aanvullende uitkering voogdij. Dit betreft een geraamde Rijksinkomst uit 2016, waarvan de verwachting was dat we die in 2017 zouden ontvangen. Dit is uitvoerig in de audit en de raad besproken. Van het ministerie kwam het bericht dat de t-2 systematiek zou worden
15 ingevoerd, waarbij wij in 2019 €2,1 mln. extra voor Jeugd zouden krijgen. Het Rijk heeft toen besloten de gemeente niet te compenseren voor die €300.000,=.

Jeugd ZIN/PGB €66.000 -/-

15 In de Najaarsnota werd een extra bedrag voor jeugdzorg bijgeraamd van ruim €1,1 mln. Dit bedrag is redelijk ingeschat, aangezien bij de rekening nog slechts €66.000,= tekort blijkt te zijn. Ca. 1/3 indiceert de gemeente zelf, maar ook huisartsen en psychiaters indiceren. Daarvan krijgen we pas later de bedragen te horen. Dit zijn forse bedragen.

AVR €233.000 -/-

20 De algemene voorziening regieondersteuning is beleidsmatig een algemene, voorliggende voorziening ter voorkoming dat klanten in het dure maatwerk terecht komen. Het afgelopen jaar hebben we een stevige groei van het aantal klanten doorgemaakt. Daardoor was er meer maatwerk nodig en ook meer voorzieningen. Dit kwam uit op een bedrag van €233.000,=.

25 WMO beschermd wonen €97.000 -/-

Eind vorig jaar is op de valreep een factuur ontvangen van de gemeente Apeldoorn als bijdrage in de kosten voor beschermd wonen.

30 Uitkeringsadministratie Oldebroek €53.000 -/-

De UA heeft in 2017 te maken gehad met veel ziekte en vacatures, waardoor is ingehuurd. Inhuur is altijd duurder dan eigen personeel in dienst hebben. Dat heeft tot een incidentele meerkost geleid van €53.000,=.

35 Bijstand/Participatie €80.000 +/-

In de Najaarsnota is op dit product nog €300.000,= bijgeraamd. Als gevolg van de positieve economische ontwikkeling is het aantal klanten afgenomen, waardoor per saldo minder kosten zijn gemaakt.

40 Basismobiliteit PlusOV €193.000 -/-

Deze meerkosten zijn enerzijds een gevolg van de bedrijfsmatige problemen van PlusOV, zoals die het laatste jaar speelden en waar we met de raad over hebben gesproken, en anderzijds van meer te vervoeren leerlingen resp. duurdere ritten.

45 Accommodaties €86.000 -/-

De oorzaken voor deze overschrijding zijn divers. De belangrijkste oorzaken vormen enerzijds de inkomstenderving wegens leegstand in De Heerd, doordat de Horsthoekschool niet over is gekomen. Daar staan wel huuropbrengsten tegenover van dezelfde school aan de Oenerweg. Anderzijds zijn er extra kosten gemaakt voor het Dorpshuis en de programmamanager. Alle genoemde accommodaties kregen te maken met hogere kosten voor OZB dan was geraamd. Tot slot zijn voor
50 de kantine van de Faberhal door de lopende perikelen diverse kosten gemaakt.

Externe inhuur personeel €106.000,= -/-

55 De grootste veroorzaker betreft de externe inhuur vanwege langdurig ziek personeel. In de audit hebben we al eens gemeld dat we een aantal medewerkers hebben die langdurig zijn uitgevallen om meerdere, ingrijpende redenen. Op een niet al te grote organisatie heeft dit impact en zal er moeten

worden ingehuurd, omdat er anders gaten in onze ambtelijke opgave vallen. Daarnaast is er ingehuurd voor medewerkers die zijn ingezet voor het project M2A. Op 29 mei heeft het college hier uitvoerig met de raad over gesproken. We zouden het project opstarten, maar konden op dat moment nog niet inschatten hoeveel personeel er nodig zou zijn. Er is toen besloten dat bij de jaarrekening inzichtelijk te maken.

ICT €154.000,= -/-

Hier zit een tegenvaller uit 2014 in. Toen is het M2I-project gestart. Daarbij is aangegeven dat in 2017 een bezuiniging op dat project zou worden ingeboekt. Die is niet gerealiseerd en die komt dit jaar terug. Er zitten ook nog wat kleinere posten in.

Verzekeringen €83.000,= -/-

Deze overschrijding wordt veroorzaakt door een stijging van de premies. Het sterkst is dat op de WGA premie eigen risicodragerschap voor bestuurders en ambtenaren. Die premie is buitengewoon fors gestegen.

Grondexploitatie €88.000,= +/+

Bij de vorige jaarrekening hadden we een verlies van €6.000,=. Dit jaar is er een bescheiden resultaat van + €88.000,=.

Overige verschillen €190.000,= -/-

Hier zitten heel veel kleine postjes in, ook zaken die inmiddels zijn opgehelderd. Het is te prematuur hier op in te gaan, omdat er ambtelijk nog naar wordt gekeken.

25 Wat hadden we kunnen zien aankomen en wat is ons overkomen?

Bestuur

Deze kosten waren niet beïnvloedbaar geweest. Het structurele deel is wettelijk en rechtspositioneel vastgelegd, zoals pensioenvoorziening wethouders en personeelskosten griffie. De heer Volkers: Wat is beïnvloedbaar en door wie? Zijn dat de ambtenaren of de raad? Wethouder Meijer: Hier staat degene die verantwoordelijk is. Was dit voorspelbaar bij de Najaarsnota? Ja. De pensioenvoorziening is ieder jaar een discussiepunt met de accountant en was voorzienbaar. De overige kosten waren niet voorzienbaar, maar hebben zich daarna voorgedaan.

Rijksvergoeding voogdij 18+

Op deze onzekerheid hebben wij bij de Najaarsnota gewezen en dit zagen we aankomen. Het was niet beïnvloedbaar, want het betreft een Rijksmaatregel om de t-2 systematiek in te voeren en de vraag voor €300.000,= niet te honoreren.

ZIN/PGB Jeugd

Dit was niet voorspelbaar. Bij de Najaarsnota hebben we een prognose gedaan, maar de werkelijkheid is die afwijking van €66.000,=. Of het stuurbaar was, is lastig. Het jeugddossier is ook een zorgplichtdossier. Het feit dat de gemeente maar 1/3 deel indiceert, maakt het nog lastiger. Het is eigenlijk een open eind financiering. Op zeker moment krijgen we van de huisartsen en psychiaters door welke jongeren ze in behandeling hebben genomen en welke kosten daar tegenover staan.

WMO AVR

Dit hadden we kunnen zien aankomen. Het is ook gemeld bij de Voorjaarsnota. Door een misverstand tussen de vakafdeling en financiën zijn deze meerkosten niet in de Najaarsnota terecht gekomen. In 2018 zit het wel in de begroting.

WMO beschermd wonen

Dit was voorspelbaar, want we wisten dat die factuur zou komen. Dit hadden we bij de Najaarsnota kunnen melden. Het was niet stuurbaar geweest, omdat er een bestuurlijke afspraak uit de regio

onder ligt.

Uitkeringsadministratie Oldebroek

5 Dit was bij de Najaarsnota niet te voorzien, want de definitieve doorbelasting vindt pas aan het eind van het jaar plaats. Het was stuurbaar geweest door niet in te huren en dus geen uitkeringen aan klanten uit te betalen.

Bijstand/Participatie

10 Dit was bij de Najaarsnota niet voorspelbaar, omdat we pas achteraf konden vaststellen dat die uitstroom van klanten inderdaad in die laatste maanden is gerealiseerd.

Basismobiliteit PlusOV

15 Dit was niet voorspelbaar bij de Najaarsnota. Wel was bekend dat er zorgen waren over PlusOV. De leerlingenvervoerkosten worden gebaseerd op de werkelijke kosten van 2016.

Accommodaties

20 Dit was voorspelbaar bij de Najaarsnota, want de hogere OZB kosten en de dubbele kosten Horsthoekschool waren bekend en hadden bijgeraamd kunnen worden. Was het stuurbaar? Dan hadden we de OZB moeten verlagen. Dat is een merkwaardige maatregel.

Externe inhuur personeel

25 Dit was bij de Najaarsnota niet voorspelbaar, hoewel in de Najaarsnota dit risico van externe inhuur expliciet is benoemd, maar niet gekwantificeerd op geld. Dat was op dat moment niet te doen. Bij het opmaken van de jaarrekening zouden wij dit kwantificeren. Dat wordt nu voorbereid. De heer Kampherbeek: Gaat het om langdurig zieken? Wethouder Meijer: Ja en omdat het om cruciale posten in de ambtelijke dienst gaat, is er ingehuurd.

ICT

30 Was dit voorspelbaar bij de Najaarsnota? De exacte impact hiervan kon pas worden vastgesteld bij het rekeningresultaat van de iDienst. Deze is recent ontvangen en hieruit bleken deze kosten naar voren te komen.

Verzekeringen

35 Dit was bij de Najaarsnota voorzienbaar. In dit dossier hadden we een tegenvaller doordat iemand plotseling is weggevallen en dat niet was gemeld.

Grondexploitatie

40 Het is niet gebruikelijk de grondexploitatie bij de Najaarsnota aan te geven. Pas aan het eind van het jaar wordt deze ontwikkeling inzichtelijk gemaakt. Dat kan een structureel effect hebben, maar daar moet per project op worden gestuurd.

Gelegenheid voor het stellen van vragen

45 De heer Van der Linde: Het laatste staatje komt op een bedrag van €600.000,=. De wethouder mag dan politiek verantwoordelijk zijn, maar dat is een bedrag dat gemeld had kunnen worden. We hebben niet voor niets een ambtelijk apparaat. Waar is het dan mis gegaan? Is dit in de toekomst te voorkomen? We hebben in het verleden al vaker gezegd dat het college er bovenop moet zitten. Nu staat hier een enorm bedrag. Ik vind dat zeer en zeer kwalijk. Wethouder Meijer: Dat is precies de vraag die ons ook bezighoudt. Het is geen mooi resultaat en als we scherper aan de wind hadden gezeild, hadden we een aantal zaken kunnen melden. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat die bedragen niet voorkomen hadden kunnen worden. In de afgelopen dagen hebben het college en het MT hier vrij intensief over vergaderd. Deze gesprekken zijn nog niet afgerond. Als portefeuillehouder voer ik ook individuele gesprekken met medewerkers. De analyse hoe met name deze bedragen zich hebben kunnen ontfouwen en waarom deze niet bij de Najaarsnota op het netvlies zijn gekomen, zal bij de behandeling van de jaarstukken, of bij de audit worden besproken. Wat in het proces van de jaarrekening opvalt, is het moment dat de Voorjaarsnota wordt vastgesteld. Het college stelt in

55

april de Voorjaarsnota vast, maar de raad spreekt er pas tegen de zomervakantie over. Het sturingsmoment is dan al aan het verdampen. Omdat die afwijkingen zo enorm waren, hebben we dit jaar een extra midzomeranalyse gedaan. Voor de Najaarsnota geldt hetzelfde; die is 30 september gereed, gaat daarna een heel traject door en de raad spreekt er pal voor de kerst over. 5 Dan is het jaar op zijn eind. Op het moment dat je ergens een peilstok in steekt, wil je sturen en met maatregelen bij de raad komen, zelfs als het niet beïnvloedbaar is. Dat dit instrumentarium niet het meest effectief is, levert het college de meeste hoofdbrekens op. Ik heb met de leden van de audit een aantal keren besproken of we niet het model Hoogeveen zouden kunnen inrichten, waarbij het rapportagesysteem anders wordt ingericht en voor de zomer de afwijking van de eerste 10 maanden wordt geconstateerd en er kan worden bijgesteld. De raad heeft in 2013 ervaring met een midzomeranalyse opgedaan, waarbij zelfs een budgetfreeze is ingevoerd. Op het totaal van de afwijkingen, die toen waren gesignaleerd en die echt beïnvloedbaar en stuurbaar tussen college en raad waren, was slechts €400.000,= te sturen. Bijsturen gedurende het jaar is best een lastige exercitie, omdat je aan het begin van het jaar een aantal verplichtingen aangaat.

15 De heer De Weerd: In november hebben we de Algemene Beschouwingen gehad, maar die kunnen we wel over doen. Er moet zoveel worden gewijzigd. Hoe gaan we hier mee om? Hoe komen we hier uit, een gemeente met een tekort van €3 mln? Hoe kijkt de Provincie hier naar? Ik hoop dat we hier uit zullen komen en dat we dit op korte termijn op onderdelen behandelen. Dit is een behoorlijke 20 min voor het college. Ik hoop dat we hier bij de vorming van een nieuw college anders mee omgaan.

De heer Volkers: De VVD was verbaasd dat D66/GL dit in de media kon brengen. Je zou verwachten dat er eerst een persbericht van de gemeente uit zou gaan. De VVD was erg onaangenaam verrast door deze kennisgeving op Twitter. Het ging al mis in het communicatieproces. Kunnen we daar wat 25 van leren? We hebben een begroting van €38 mln. Daarvan is €17,9 mln. voor Samenleving. Dat is 47%. 47% van onze begroting is moeilijk beïnvloedbaar en stuurbaar. Dat is een structureel probleem. Het nieuwe college zou moeten bekijken hoe die begrotingsstructuur kan worden ingericht. In 2016 stond in de Najaarsnota een verlies van €81.225,=. In juni 2017 werd de begroting vastgesteld en was er een verlies van €763.000,=. Aan het einde van het jaar kan er 30 maar zo een bijstelling komen. Het zal mij niet verbazen als er de komende maanden nog verrassingen uit de hoed komen. In de Najaarsnota 2017 stond dat er nog een aantal risico's zijn, bijv. "Openstaand nog te declareren in 2016 is nog €1 mln." Het is mij niet duidelijk of die €1 mln. van de Najaarsnota hier in is verwerkt, of dat dit risico voor niet-gedeclareerde facturen hier nog bij 35 moet worden geteld. In de Najaarsnota wordt gesproken over het Integraal Keuzebudget; ambtenaren die nog uren over hebben kunnen die uitbetaald krijgen. Begin dit jaar moet duidelijk zijn of die uren zijn verzilverd. Dit onderwerp wordt nu niet genoemd. Komen daar dan geen kosten uit? Wethouder Meijer: D66/GL kan het beste zelf op de eerste vraag reageren. Voor het college was dit ook een verrassing. Normaal gesproken delen we zoiets eerst met de raad en daarna met de 40 media. Het Sociaal Domein is inderdaad een forse slok op de borrel van de begroting. Personeel en ICT zijn dat ook. Deze kosten liggen redelijk vast en zeggen iets over het verloop van het jaar. Met name in het Sociaal Domein is een heel aantal producten belegd en hebben we een wettelijke zorgplicht naar onze burgers die daar een beroep op doen. Dat is een lastig stuurbaar verhaal. De constatering van de heer Volkers is terecht; punten die in het overzicht een structureel effect hebben, komen terug bij de Voorjaarsnota. De kosten in het staatje "Structureel meerjarig" komen 45 terug in de Voorjaarsnota. Het college heeft er vanochtend uitvoerig over gesproken hoe de begroting 2018 eruit ziet, met de uitkomst van deze jaarrekening richting de Voorjaarsnota en verder. Dit is een terecht punt. Voorzitter: "Niet MJR" betekent "nog niet opgenomen in de meerjarenraming". "Wel MJR" is al wel in de meerjarenraming opgenomen. Het gros van de bedragen is dus al wel opgenomen. Wethouder Meijer: Het mogelijk nog te declareren bedrag van € 50 1 mln. uit voorgaande jaren heeft geen effect. Het Individueel Keuzebudget is inzichtelijk en zit hier niet in. De heer Volkers: Leidt dit niet tot meer kosten? Wethouder Meijer: Nee, het is dezelfde omvang qua bedrag, maar er zit een lichte verschuiving in op welk moment in het jaar dat wordt besteed. Het blijft hetzelfde bedrag.

Mevrouw Van Amerongen geeft antwoord op de eerste vraag van de heer Volkers over de communicatie: We zijn op maandag geïnformeerd en onze fractie heeft direct aangegeven zich zeer ongemakkelijk te voelen met deze informatie. Er werd ons gevraagd terughoudend om te gaan met de informatie. Daar hebben wij een weging in gemaakt. We wilden hier zeker niet voor de
5 verkiezingen mee in de openbaarheid komen, maar we wilden niet 2 maanden meegaan in het niet naar buiten brengen van deze informatie. Zoals de wethouder al heeft geschetst, duurt het nog een hele tijd voordat het bij de audit komt en voordat het officieel naar buiten komt. We hebben de afweging gemaakt een brief te schrijven over wat onze problemen zijn. Wij vinden dat de kiezer hier recht op heeft. Deze brief hebben we vrijdag naar het college en de fracties gestuurd. Pas op
10 zaterdag is het Twitterbericht uitgegaan. Dit was een afweging van onze fractie, omdat we geen onderdeel wilden zijn van het proces van nog langer in vertrouwelijkheid houden van deze informatie. De heer Volkers: Een zeer groot deel van de begroting is niet beïnvloedbaar. Doordat u het zo in de media zette, kwam het over dat u het ambtelijk apparaat te kijk zette. Ik vond dat geen prettige ervaring. Mevrouw Van Amerongen: Het lijkt dat het niet stuurbaar is, maar hoe eerder je dingen weet, hoe eerder je ze kunt tackelen. Je zult het probleem moeten oplossen en hoe eerder je het weet, hoe meer mogelijkheden je hebt. Wij zijn er als raad om het college, en indirect het ambtelijk apparaat, te controleren. Het is een probleem dat wij zaken zo laat weten. Als dit bedrag voor het ambtelijk apparaat al een volslagen verrassing is en het college en de raad dit zo laat weten, lopen we achter de feiten aan. Dat moeten we niet willen en daarom heeft de fractie van
20 D66/GL aan de alarmbel getrokken.

De heer Horst: Tijdens de auditcommissie en de behandeling van de jaarrekening komen we hier inhoudelijk op terug en daarom stellen we nu geen inhoudelijke vragen. Van de communicatie kan wat worden geleerd. Het is gebruikelijk dat het college in een persconferentie een besluit toelicht.
25 Misschien moeten we hier op een andere manier naar gaan kijken. In oktober komen we er achter dat er een tekort is van €1,5 mln. In de raad van december was daar niet veel reuring over, omdat er een tegemoetkoming van het Rijk zou komen. Bij een tekort van €1,5 mln. moeten de alarmbellen afgaan. Hoe kan het dan dat men er pas op 19 maart achter komt dat het €2,9 mln. is? Dit moet maandelijks worden gemonitord. Ik vraag dan ook aan de wethouder en aan de heer Van
30 Zuthem waar die monitoring is. Ik zou graag, zodra de stukken compleet zijn, een notitie krijgen hoe dit proces is gegaan. De jaarrekening bestaat uit vaststaande feiten en die cijfers kunnen we niet meer beïnvloeden. Het allerbelangrijkste is dat we hier in maart 2019 bij de jaarrekening van 2018 niet weer mee worden geconfronteerd. Deze 2 vragen krijg ik graag in een notitie beantwoord, zodra de jaarrekening wordt behandeld. Wethouder Meijer: Deze vragen hebben we onszelf ook
35 gesteld. Ik wil dit ook niet tot juli uitstellen en deze vragen worden meegenomen. U vraagt om een zorgvuldige communicatie. Dat hebben we ook geprobeerd. Het college moet de mogelijkheid hebben zaken met de fractievoorzitters te delen. We hebben onze zorgen gedeeld en hadden de ambitie enige onderbouwing te delen met de hele raad. Daar kwam het spel van D66/GL tussendoor. Het is goed dat we deze stukken in de volle openbaarheid bespreken. We hebben niets
40 te verbergen.

De heer Kampherbeek: Op 7 en 8 november werd uitgesproken dat we "in control" waren. Dan heb ik daar een bepaald beeld bij. Hoe is het dan mogelijk dat het college zich een hoedje geschrokken is? Wordt u dan niet geïnformeerd? Dan kom ik terug op mijn reeds lang gevraagde memo om ons
45 op de hoogte te stellen. U bent maar met iedereen aan de praat over de gelden in het Sociaal Domein, maar ik heb nog geen enkel voortschrijdend inzicht bij dit college gezien om er de thermometer in te steken en de raad te informeren. Ik heb geen idee waar het aan ligt en ik heb vertrouwen dat u dat voor elkaar krijgt, maar we blijven met de vraag zitten waarom niet regelmatig de thermometer in het Sociaal Domein is gestoken. In januari hebben we een
50 schitterende themaraad gehad, waarbij de hele raad uiterst tevreden was over het Sociaal Domein. De uitvoering is perfect geregeld, maar financieel laat u bijna het hele breiwerk vallen. Ik vind het jammer nu te moeten constateren dat we veel praten over thermometers, maar dat we ze er weinig in steken. Krijgen we meer concrete informatie bij de Voorjaarsnota over het ziekteverzuim? Die zorg hebben we al vaker uitgesproken. Hier moet echt aandacht voor zijn. Vorig jaar hebben we in
55 het kader van de werkdruk ook al veel dingen gedaan. Wethouder Meijer: Ik heb de heer

Kampherbeek leren kennen als het meest kritische lid van de raad als het om de financiën gaat, die continu het college scherp houdt, ook in de audit. Hij heeft vaak gevraagd om maandelijksse rapportages. Dit is in de audit vaak aan de orde geweest. We hebben voor deze bestuursperiode een vast rapportagesysteem afgesproken. Dat kan maandelijks, maar dan kom ik wel met een verzoek om extra personeel. Het is geen sinecure om iedere maand een rekening met 180-200 verschillende producten af te ronden. Daarom is het in de audit wel aan de orde geweest, maar hebben we dat nooit gedaan. Over het ziekteverzuim kunnen we nader rapporteren.

De heer Van der Rhee maakt het college een compliment dat de raad, terwijl de jaarrekening in concept ligt, wordt geïnformeerd over tegenvallers. Het meest kwalijk vind ik posten als AVR, Faberhal en de verzekeringen, die te voorzien waren. Daar gaat het fout. Als te voorzien was dat die kosten zouden worden gemaakt, hadden ze in de Najaarsnota meegenomen moeten worden. Ik wil het wel nuanceren. Het gaat om €302.000,=. Dat is 10% van het totale tekort en waarvan we 50% van die €1,5 mln. al in de Najaarsnota hadden gehoord. Die €302.000,= is 0,6% van het totaal dat bij de gemeente binnenkomt. Ik hoor net van mijn buurvrouw dat het de bedoeling van het college was om gewone raadsleden pas over 2 maanden te informeren over dit tekort. Was dat inderdaad de intentie? Zo was het een noodzaak om de pers te zoeken. Wethouder Meijer: Het had beter moeten en het had ook beter gekund. Zeker die €332.000,= is bij de Voorjaarsnota aan de raad gemeld, maar komt bij de Najaarsnota niet terug. Dat hadden we moeten zien en dat is gewoon fout. Voorzitter: De opmerking van uw buurvrouw is niet juist. We hebben de fractievoorzitters bij elkaar geroepen, omdat we het onmogelijk achtten 2 dagen voor de verkiezingen de hele raad bij elkaar te roepen. Zij waren gelukkig bereid en in staat om bij elkaar te komen. Aan het eind van het gesprek hebben we gezegd dat hier prudent mee omgegaan moest worden, maar dat er geen sprake was van geheimhouding. Het stond de fractievoorzitters vrij om hun eigen fractieleden te informeren. Omdat dit een ingewikkelde materie is, zijn we vanavond al bij elkaar, terwijl het hele proces van de jaarrekening nog loopt. Het feit dat de zaak door D66/GL in de publiciteit is gebracht, was mede aanleiding om de raad deze avond bij te praten. Het was niet de bedoeling dat 2 maanden uit te stellen, want we gingen ervan uit dat de raadsleden het via hun fractievoorzitters te horen zouden krijgen. Mevrouw Van Amerongen: De raad had er misschien van op de hoogte kunnen zijn, maar voordat de jaarrekening bij ons op tafel verschijnt en in openbaarheid geagendeerd wordt, zijn we 2 maanden verder. Als wij deze brief niet hadden geschreven, dan had het nog zo'n tijd geduurd voordat de burger hiervan wist. Een persconferentie vanuit het college om dit zelf te melden, hadden wij wel zo chique gevonden. Het is goed dat de fractievoorzitters op de hoogte zijn gesteld, maar het feit dat we nog zo lang moesten wachten tot de jaarrekening zou zijn geopenbaard, benauwde ons. Voorzitter: Als wij een persconferentie hadden georganiseerd nadat we de fractievoorzitters hadden geïnformeerd en voordat we de hele raad hadden geïnformeerd, had u net zo hard gesproken als nu, want het geeft geen pas eerst de pers te informeren en dan pas de raad. We praten nog steeds over 'voorlopig', want er worden nog zaken verwerkt.

De heer Van Ommen: Over de post Bestuur zei de wethouder iets over kosten in relatie tot wethouders. Wat wordt daarmee bedoeld? De wethouder heeft wel uitgelegd wat de post AVR inhoudt, maar hij heeft geen verklaring gegeven voor het ontstane tekort. Opvallend, omdat deze post voorspelbaar en beïnvloedbaar was geweest. Op de post PlusOV zullen we structureel €100.000,= meer moeten begroten, maar toch was dat bij de Najaarsnota niet te voorspellen. Hoe komen deze kosten tot stand? Krijgen we dat nog te horen? Juist omdat deze kosten structureel zijn. Zowel in commissie- als in raadsvergaderingen heb ik stelselmatig gevraagd of er realistisch werd geraamd. Als nu wordt teruggekeken, kan dan nog steeds worden beweerd dat er binnen het Sociaal Domein realistisch is geraamd? Mijn vergelijking met sinkholes werd destijds te zwaar genoemd, maar ik heb het gevoel dat de grond onder onze voeten behoorlijk is weggezakt. Er werd beloofd de raad tijdens het hele proces van ieder ontdekt risico op de hoogte te houden. Alle risico's zijn toch niet ineens ontstaan? Waarom hebben we niets gehoord? Vindt het college dat er goed en tijdig bij iedere post is gecommuniceerd? Er zijn nogal wat posten die we hadden kunnen beïnvloeden of voorspellen. We hadden iets kunnen doen en dat stoort me. De wethouder vindt het niet de moeite waard de post overige verschillen van €190.000,= te specificeren. Ik zou het toch fijn vinden daarvan een kleine uiteenzetting te krijgen. Wethouder Meijer: De vragen over realistisch

ramen, de risico's en goed en tijdig informeren heb ik beantwoord, nl. dat we dat vanochtend in het college uitvoerig hebben besproken. Daar komen we in een notitie op terug. De post van €83.000,= voor Bestuur is uitgesplitst in een drietal bedragen; de eerste daarvan is een verplichte pensioenvoorziening voor wethouders. Voorzitter: Dat is de Appa-regeling (Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers). Als wethouders aftreden, hebben zij recht op minimaal 2 en maximaal 3,5 jaar uitkering op basis van het laatst verdiende inkomen. Dat begint met 80%, vervolgens 70% en daarna loopt het af. Dit is een wettelijke verplichting i.v.m. de risico's die politieke ambtsdragers lopen. Wethouder Meijer: De vragen over de AVR en PlusOV gaan over de inhoud van het product, terwijl we hier een financieel overzicht geven. Het bedrag van €190.000,= heeft veel open einden en wordt inmiddels al flink lager. Daarom hebben we besloten dit niet toe te lichten. Het komt terug bij de stukken. De voorzitter noteert de toezegging van de wethouder dat deze post bij de eindpresentatie van de jaarrekening wordt toegelicht.

De heer Tuinman: Er gaat veel geld om in het Sociaal Domein. Vorig jaar om deze tijd praatten we hier ook over en was het niet zo rooskleurig. In de meicirculaire werden we verblijd met een nabetaling door het Rijk van €2,1 mln. Geldt dat ook voor de posten die in 2017 tegenvallen? Het is niet beïnvloedbaar, maar is het dan ook niet declareerbaar bij de Rijksoverheid? Dat maakt een cruciaal verschil. Als we nu aan het voorfinancieren zijn, krijgen we dat dan in een later stadium gecompenseerd, zoals ook vorig jaar het geval was? Maandag 19 maart hebben de fractievoorzitters veel informatie gekregen van het college. Het college heeft toen aangegeven dat zij ook was overvallen, maar dat nog veel zaken moesten worden uitgezocht. Zij zou zo snel mogelijk met adequate informatie komen. Er was afgesproken dat we prudent met de informatie om zouden gaan en deze, zo mogelijk, in de fractie zouden delen. Eerst zouden we het college haar werk laten doen. We begrepen allemaal dat het college die maandagavond haar werk nog niet had kunnen doen, omdat ze pas die vrijdag ervoor was geïnformeerd. Daar hadden wij begrip voor. Wat schetst onze verbazing, dat er een partij is die met die informatie, die wij vertrouwelijk hebben gekregen, naar buiten gaat. Dat kan onze goedkeuring niet wegdragen. Wij kunnen er niet bij dat afspraken zo worden geschonden. Kunnen wij als fractievoorzitters nu nog wel een nieuwe uitnodiging van het college verwachten over andere zaken? Hoe gaan we met elkaar om om informatie vertrouwelijk te behandelen? Mevrouw Landman: Ik heb die maandagavond aangegeven dat ik me hier heel erg ongemakkelijk bij voelde. Ik begrijp niet dat in een organisatie, waar professionals werken, de portefeuillehouder de vrijdag voor de verkiezingen te horen krijgt dat er zulke grote extra tekorten zijn. De portefeuillehouder is niet de oorzaak, maar voor hem en het college was dit een rare vertoning. Ik begrijp niet dat men vanaf september tot aan maart niet weet wat er in die tijd gebeurt. Dat vind ik heel erg, want ik voel me als raadslid verantwoordelijk voor de portemonnee van de gemeente Heerde. Ik had daar een probleem mee en dat heb ik die avond helder naar voren gebracht. Ik heb het in de fractie besproken. De fractievoorzitters horende, had het college ook 2 dagen daarna een persbericht uit kunnen doen, nadat zij de raadsleden op de hoogte had gebracht. Die vrijdag vonden wij het tijd worden dat er openbaarheid aan werd gegeven. Ik kon niet langer met die worsteling zitten en mensen op het verkeerde been zetten. Daarom hebben wij besloten dat op deze manier te doen. Dat heeft niets te maken met zwarte pietten. Ik maak me ernstig zorgen over de komende maanden, als we maar 1 keer per 3-4 maanden een overzicht krijgen van de financiën. Het was misschien niet beïnvloedbaar, maar dat kan ook toeval zijn. Ik maak me ernstige zorgen, omdat we met flinke budgetten te maken hebben. We hebben dit niet zomaar gedaan. Voorzitter: U gaf tijdens de bijeenkomst met de fractievoorzitters inderdaad aan dat u moeite met deze informatie had. Wat mij stoorde in de brief van uw gezamenlijke fractie, was het woord "kiezersbedrog". Als u dat niet had gebruikt, was u veel geloofwaardiger geweest. Mevrouw Grotenhuis: Een hele alinea in die brief heeft niets met hoofd en hart te maken. D66/GL zet een teneur neer waar het CDA afstand van neemt. Het had u gesierd als u de fractievoorzitters bij elkaar had geroepen en had overlegd of we hier wat mee zouden kunnen doen. Maar dat om uw eigen collega's in de raad zo over het hoofd te zien en voorbij te gaan, vind ik heel vervelend. Uw partij heeft het altijd over transparantie en communicatie. Prima, maar doe het dan ook zelf. Kiezersbedrog; zo gaan we niet met elkaar om. Mevrouw Van Amerongen: Het woord kiezersbedrog stond in een verband. We hebben niet gezegd dat het kiezersbedrog is. We hebben gezegd "Om de schijn van kiezersbedrog te vermijden". Het moet wel juist worden geciteerd. Wij wilden daar geen

5 onderdeel van uitmaken. CU-SGP zegt er moeite mee te hebben dat wij de vertrouwelijkheid hebben geschonden. Wij hebben ons ervan vergewist dat het niet ging om het schenden van vertrouwelijkheid. Dat er geen vertrouwelijkheid op de stukken was gelegd, maar dat er alleen was verzocht terughoudend met de informatie om te gaan. Daar hebben wij onze eigen aanvulling aan het begrip terughoudend gegeven. We hebben gemeend daar al een gebaar in te hebben gemaakt door het niet voor de verkiezingen naar buiten te brengen. Wij hebben de vertrouwelijkheid niet geschonden. Het kan kloppen dat wij een hogere prioriteit aan transparantie richting de burger geven, dan aan gevoeligheid binnen de organisatie en de raad. Daar hebben wij onze eigen afweging in gemaakt.

10 Wethouder Meijer: Mijn eerste opmerking over 2017 gaat o.a. over de t-2 systematiek die gaandeweg het jaar helder werd; op termijn €2,1 mln., maar dit jaar nog niet. Dat moeten we dus zelf financieren. En een uitname van €300.000,= die teruggaat naar het Rijk, waar we wel een goedgekeurde declaratie hadden staan. Voorzitter: Repeteert die t-2? Wethouder Meijer: Ja.

15 Voorzitter: Dus 2016 is 2018 betalen, 2017 is 2019 betalen, etc. Wethouder Meijer: Totdat het Rijk een nieuwe maatregel neemt. Voorzitter: We financieren 2 jaar voor.

Slot

4. Rondvraag

20

5. Sluiting

De voorzitter dankt een ieder voor zijn of haar inbreng en sluit de vergadering om 20.55 uur.

25